

עזרה זו למרוחק. היא מופעלת בעזרת כמה עשרות משוגעים-לדבר, המדביקים לכל משימה עוד עשרות אחרים; הם מקבלי לים עזרה מהחיל וממפקדיו ונעזרים גם באלמנות, הרוצות לסייע לאלמנות אחרות. "סיפר השבוע אחד מקציני המילואים של הצנחנים, שהיה ממארגני האירוע בגני-שולמית: "אנחנו לא יכולים לבוא במקום. אנחנו רק יכולים להביא שימחה בלב. לעשות שמח ולהשכיח, ולו לשעות ספורות או לימים אחדים, לא את הבעל שאבד, אלא את המצב. מה שאנחנו עושים זה טיפה בים, אבל אנחנו משתדלים."

מישרד הביטחון אינו מתערב ביחס היחידות לאלמנות, אם כי נערך מעקב אחר כל תופעה יחידתית או חיילית-פנימית היכולה לסייע לאלמנות. אנשי המישרד, הנמצאים בקשר הדוק עם כימעט כל אלמנה, עורכים סקרים וטבלאות לגבי יחסה של כל יחידה לאלמנותיה. עליפי מחקרים אלה של מישרד הביטחון עומדת טייסת אחת מטויימה בחילה-אוויר בי ראש היחידות הדואגות לאלמנות שלהם, אולם החייל העומד בראש הרשימה הוא חילה-צנחנים. דווקא חילהים, אשר

(המשך מעמוד 41)
הגדול של מיפעלי יס-המלח, היו אומנם ספור קשה, אולם אף אחת מהמוזמנות לא הסכימה לוותר עליו. כשהן חזרו לפנות ערב עייפות ותשושות למלון, הספיקו לספר לכולן כמה נפלא ומרגש היה. גם המקלחת הקרה שלקחה כל אחת מהן בחדרה לא הפיגה את ההתרגשות, ומייד היה עליהן לרדת לחדר האוכל, לאכול במהירות ולשעוט לעבר האולם: שם נערי כה המסיבה השניה של הטיוול.

המארגנים למדו את הלכה של הערב הראשון: לא עוד ריקודי זוגות המותיינים ליד הקיר את מרבית הצעירות. ריקודי ההורה זכו להצלחה כבירה; הכל יכלו להשתתף בהם, כאן לא שיחק ההבדל המיספרי בין גברים לנשים. למרות שרובן ידעו כי למחרת ממתנינה להם מלבד הרי נסיעה המייגעת הביתה גם עליה ברגל, דרך שביל הנחש למצדה וטבילה בבוץ עם מסגים לאלה שתרצנה בכך, קשה היה לנחק את הצעירות ממעגלי ההורה. קשה היה שלא להבחין בסימליות שבי ריקוד ההורה של האלמנות. מעגלים מעגלי-לים סגורים, הנפתחים לעיתים בקושי רב ולעיתים בשימחה לכל רמז של עוד

מסיבת חנוכה

פגישה נרגשת בין אלמנות יחידת הצנחנים לבין בנייהן, שהופרדו מהן ובילו בעיני-גדי, בטיוילים נפרדים, נערכה במסיבת חנוכה שהתקיימה במלון גני-שולמית שלחוף יס-המלח. בעל המלון, בצלאל מזרחי, אירח את מאה האלמנות ללא תשלום, דאג לבידורן ולנחיותן במלון.

רוח הצוות של לוחמיו היא מן הגבוהות בצה"ל, עומד עליה סטטיסטיקות אלה בתחתית הרשימה.

„אשה של גבר אחד“

אדם לא משרד הביטחון ולא היחידות חברים של הבעלים יכולים לפתור את עיקר הבעיות של האלמנות — היחסים החברתיים. בעת המיפגש בגני-שולמית סיפרה אחת האלמנות: „אני אף פעם לא יודעת אם לבוא לכנסים כאלה או לא. תמיד, לפני כל מיפגש עם אלמנות, יש לי כאב בטן. אני לא יודעת לבוא למקום בו ידברו איתי כל הזמן על הבעלים של האחרות, איך הם היו נהדרים, איך הם נפלו ומה הם השאירו. גם הדיונים הבלתי-פוסקים במצב שלנו כאלמנות, מה מגיע לנו ממישרד הביטחון, ואיך מסתדרת אלמנה זו או אחרת עם בחורים, גם אלה נמאסו עלי.“

במיפגשים כאלה אני משתדלת ליהנות עד כמה שאפשר, לבחור את האלמנות שאיתן הייתי מתיידדת בין כה וכה. גם אם אני לא הייתי אלמנה וגם אם הן לא היי אלמנות, ולנסות ליהנות עד כמה שאפשר. בבית אני לא יכולה ליהנות כך. לא שאין לי כסף לצאת למלון לבד, אבל עם מי? עם איוו בברה?”

באותו מיפגש סיפרה אלמנה אחרת, סמך דר מבאר-שבע: „שנה לאחר שבעלי נפל, הייתי באבל. יצאתי פה ושם, בעיקר עם המשפחה או לאירועים משפחתיים. אחרי שנה פיתאום תפסתי את עצמי. זה לא ששכחתי פיתאום את הבעל, אבל הבנתי שהחיים יותר חזקים מהכל, אפילו מהמות. הייתה לי בעייה עם גברים, בעייה שיש לכל אשה בגיל שלי. היום אני בת שלושים

מישהו הרוצה להצטרף למעגל. זה הרבה יותר טוב מהמצב של האלמנה בתחילה.“ סיפרה אחת מהן, כשהיא מתנשמת מה ריקוד, „החודשים הראשונים שלי היו קשים נורא. בנוסף למכה ולאבידה האירועית שלי, של הילדים שלי ושל הורי בעלי, לא יכולתי שלא לחוש במין התנכרי רות כזו מצד כל החברות והחברים שלי, או שלנו. עוד ביום שהודיעו לי שבעלי נפל, היה הבית שלנו מלא באנשים. אי אפשר היה להפיל בו סיכה, לא היה לנו מקום להיות לבד, אני עם הילדים, ככה זה היה משך כל זמן השיבעה. אבל אחר-כך התחילו תופעות שבתחילה התמידו אותי, ואחר-כך הרגיוו אותי. כשהיו הידידים הכי טובים שלי מבחינים בי בי רחוב, הם היו מתעלמים, עוברים למדרכה השנייה, מפנים את הראש הצידה. פעם גם לא הצלחתי להתאפק וצעקתי על חברה שלי, חברה טובה, שניסתה להתעלם ממני: „מה אני מצורעת? רק אחרי חודשים רבים, כשכבר התחילו להתייחס אלי כאל אדם רגיל, ולומר לי שלום ברחוב, מילים יפות ומילים לא כל-כך יפות, הבנתי שאני עולה על דרך השיקום שלי כאלמנה.“

חיילות צה"ל אינם מעניקים עזרה מוראלית אחידה לאלמנות החללים שלהם. מלבד חיילות הצנחנים, האוויר והתותחנים, נראה כי מרבית החיילות לא מכירים ביחסיבות של העיקרון: „להשאיר את האלמנות במישפחה הלוחמת.“ לא הייתה יחידה שלא הקימה לאחר המלחמה האחרונה צוותים מיוחדים של אנשי-מילואים, בעיקר קר בעלי השכלה אקדמאית, אשר ניסו לטפל באלמנות. ברוב המקומות גוועו צוותים אלה בתוך תיקי-דיווח טחובים; לעומתם, חיילי שלושה חילות אלה ממשיכים במלאכה באותה התלהבות התחלתית, אשר התמסדה בינתיים, אך לא נפגמה. בחילה-צנחנים כבר יצא שימחה של

סופר מיקסר

שימו לב לערבול. בסופר מיקסר ערבול כפול ע"י 2 מערבלים וקערה מסתובבת.

ענל אצמקור

אמזון מפיצים

אמזון

סופרים מודרניים

